

Justis- og beredskapsdepartementet

Ansatte ved Helgeland tingrett sitt svar på høring av endringer av domstolstruktur

Innledning

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets invitasjon til høring omkring ovennevnte, datert 26. januar 2022. Nærværende uttalelse er avgitt fra 20 av 23 ansatte i Helgeland tingrett.

Oppsummering

Vi ønsker ingen reversering av dagens domstolstruktur, og er av den oppfatning at dagens struktur ivaretar hensynet til brukerne, ikke minst brukernes behov for nærhet til våre tjenester, på en utmerket måte. For eksempel har innbyggerne som tidligere soknet til Brønnøy tingrett i dag tilgang til 10 dommere, mens de tidligere hadde tilgang til 2. Slik sett styrker dagens struktur det som tidligere var små domstoler med få dommere. I tillegg ivaretar dagens struktur hensynet til å opprettholde arbeidsplasser i distriktene, ved at de mindre rettsstedene får tatt del i domstolens samlede oppgaver. Endelig er det for vår del kanskje mest sentralt at strukturen skaper sterkere fagmiljø i distriktene og mindre sårbarhet for uforutsette utfordringer gjennom at den legger til rette for et tett, nært og forutsigbart samarbeid.

Om vår prosess frem mot nærværende uttalelse

Uttalelsen har blitt til gjennom involvering av samtlige ansatte. Det ble nokså tidlig i denne prosessen klart at 20 av 23 ansatte er motstandere av en reversering av dagens domstolstruktur. Etter dette forfattet sorenskriver Selfors et utkast til uttalelse som ble sirkulert blant de ansatte. Nærværende uttalelse er derved felles for de 20 av 23 ansatte som ikke ønsker en reversering.

Om vår erfaring med ulike former for samarbeid

Helgeland tingrett er fra og med 26. april 2021 en ny organisasjon. Innholdet i organisasjonen, samhandlingen mellom ansatte som befinner seg på ulike geografiske lokasjoner, er imidlertid ikke ny. De tre tingrettene på Helgeland inngikk allerede i 2015 og 2016 et formelt og reelt samarbeid gjennom prosjektet felles ledelse, der tingrettene ble samlet under samme ledelse. Før

dette hadde de tre tingrettene forsøkt å samarbeide under et prosjekt som ble kalt samhandling Helgeland, uten at det ga noe nevneverdig resultat. Vår erfaring er at felles ledelse og ansatte som trekker i samme retning ga et langt mer fruktbart og reelt samarbeid. De ansatte har gjennom dette prosjektet tatt del i utviklingen av felles rutiner og bygget en felles kultur som setter oss i stand til å løse våre oppgaver på tross av de geografiske avstandene oss imellom.

Ved overgangen til Helgeland tingrett fikk de til sammen 17 kommunene og nærmere 80 000 innbyggerne på Helgeland samme tingrett. Dette satte oss som ansatte i stand til å videreutvikle det samarbeidet vi startet på i 2015 og 2016. Den nye organisasjonen reduserte byråkratiske og administrative skillelinjer. Vi fikk bedre teknologisk grunnlag for å samarbeide, og kunne i større grad fremstå som en samlet enhet utad. Dette ble oppnådd samtidig som at samtlige kontorer og stillinger ble opprettholdt. I langt større utstrekning enn tidligere ble våre oppgaver felles for samtlige ansatte. Vi kunne derved utnytte vår samlede kompetanse til det beste for innbyggerne på Helgeland, uavhengig av hvor kompetansen var lokalisert. Samtidig ble nærheten til brukerne våre opprettholdt og forbedret.

Den nye formen setter oss i bedre stand til å ivareta rettssikkerheten for innbyggerne på Helgeland

Slik vi ser det, setter dagens domstolstruktur oss bedre i stand til å ivareta rettssikkerheten for innbyggerne enn den gårdagens.

For det første har vi gjennom dagens struktur fått større nærhet til brukerne. De ansatte i Helgeland tingrett håndterer nå saker på tvers av de tidligere geografiske skillelinjer. Dette innebærer økt nærhet til brukerne, i den forstand at en saksbehandler i Brønnøysund eller en dommer i Sandnessjøen kan behandle saker uavhengig av hvor brukeren hører hjemme, rent geografisk. Rettsmøtene gjennomføres fremdeles på det rettsstedet der saken hører hjemme, ved at dommerne reiser mellom rettsstedene. Brukerne av domstolen får derved tilgang til vår kompetanse uavhengig av de tidligere geografiske skillelinjer.

Ovennevnte nærhet leder til at brukerne av domstolen får tilgang til flere kompetente medarbeidere enn tidligere. Dette øker kvaliteten i tjenesten til brukerne. Dernest leder dagens struktur til en nærhet mellom de ansatte som tidligere ikke eksisterte. Denne nærheten gir seg utslag i økt kompetanseutveksling, sterkere arbeidsmiljø og derved også økt kvalitet i våre tjenester til brukerne. Økt kvalitet i tjenestene gir økt rettssikkerhet til brukerne våre.

Rettsikkerhet handler, blant annet, om å levere tjenester innen riktig tid. Vi har flere eksempler på at dagens struktur setter oss i stand til å levere våre tjenester raskere enn tidligere. Fremfor alt er vi mindre sårbare ved sykdom eller annet frafall. Oppgaver som innenfor den tidligere struktur måtte utsettes ved frafall, blir nå håndtert av andre innenfor vår organisasjon uten utsettelse. Dette har særlig vist seg under pandemien, der vi oftere enn ellers har fått frafall. I

tillegg etablerer dagens struktur en generelt økt effekt ettersom vi har flere å spille på når oppgavene skal fordeles.

Endelig vil vi understreke at dagens struktur etablerer en sikkerhet for våre ansatte. Vi er tre små rettssteder med relativt få ansatte (hhv 6, 7 og 10 ansatte). Ettersom tilgangen til oppgaver varierer, vil tre slike små enheter oppleve store svingninger i forhold til evnen til å håndtere oppgavene til riktig tid. Under den tidligere strukturen kunne vi oppleve alt fra store overbelastninger til perioder med svak oppgaveinngang. I dag, når oppgavene er fordelt på alle, utjevnes dette. Slik sett sikrer dagens struktur at det er oppgaver nok til alle ansatte, uavhengig av hvor de befinner seg geografisk. Derved representerer dagens desentraliserte struktur en garanti for opprettholdelse av arbeidsplasser i distriktene.

Våre tre bemannede rettssteder ligger alle i Distrikts-Norge. Uten dagens struktur er det ingen sikkerhet for at våre tre bemannede rettssteder vil samarbeide tett. Med tre selvstendige enheter som ledes av tre selvstendige ledere vil et slikt samarbeid være betinget av mange uforutsigbare faktorer. Vi vil derfor understreke at dagens struktur er særdeles viktig for distriktene, ettersom det i disse deler av landet er spesielle utfordringer knyttet til rekruttering og kompetanse. Sagt på en annen måte er en kompetansemedarbeider langt mer verdifull i distriktene enn i mer sentrale strøk. Vår oppfatning er at dagens struktur gir klare og forutsigbare rammer for samarbeid, noe som styrker vår evne til å levere gode tjenester til Distrikts-Norge.

Oppsummert er vi helt på linje med Høyesterett når dommerne der uttrykker følgende i sin høringsuttalelse:

«Høyesterett mener på denne bakgrunnen at rettssikkerhetshensyn taler mot å gjeninnføre domstolstrukturen fra før domstolsreformen i 2021.»

Med hilsen

Veronika S. Svendsen
(Rettssted Brønnøysund, tillitsvalgt for dommerfullmektigene i Helgeland tingrett)

Bente O. Åsheim
(Rettssted Brønnøysund, tillitsvalgt for saksbehandlerne i Brønnøysund)

Heine L. Nersund
(Rettssted Sandnessjøen, administrasjonssjef i Helgeland tingrett)

Henrik K. Flod
(Rettssted Mo i Rana, tillitsvalgt for embetsdommerne i Helgeland tingrett)

Randi Kristiansen
(Rettssted Mo i Rana, tillitsvalgt for saksbehandlerne i Mo i Rana)

Rolf Selfors
(Rettssted Mo i Rana, sorenskriver)

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.